
ISSN 2312-6353

НАУКОВИЙ ВІСНИК

ДРОГОБИЦЬКОГО ДЕРЖАВНОГО
ПЕДАГОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА

Серія “ФІЛОЛОГІЧНІ НАУКИ”
МОВОЗНАВСТВО

№ 11 2019

Дрогобич

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації
Серія KB № 20653-10473р

*Рекомендовано до друку та поширення через мережу Інтернет за рішенням вченої ради
Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка
(протокол № 7 від 27.06.2019 р.)*

УДК 001(051)
Н 34

Науковий вісник Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Серія: «Філологічні науки» (мовознавство) : Збірник наукових праць. – Дрогобич, 2019. – № 11. – 184 с.

Науковий вісник Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Серія: «Філологічні науки» (мовознавство) внесено до переліку наукових фахових видань України, в яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук відповідно до Наказу Міністерства науки і освіти України № 1081 від 29.09.2014 р.

*Журнал включено до міжнародної наукометричної бази
Index Copernicus International (Республіка Польща).*

Сайт видання: www.ddpu-filolvisnyk.com.ua

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Головний редактор:

доктор філологічних наук, професор О. П. Кушлик

Заступник головного редактора:

доктор філологічних наук, професор О. А. Бабелюк

Відповідальний секретар:

кандидат філологічних наук, доцент О. В. Коляса

Члени редколегії:

доктор філософських наук, професор Н. В. Скотна
доктор філологічних наук, професор Р. В. Васько
доктор філологічних наук, професор О. А. Бабелюк
доктор філологічних наук, професор Л. І. Белехова
доктор філологічних наук, професор О. Р. Валігура
доктор філологічних наук, професор В. С. Данилич
доктор філологічних наук, професор М. Ю. Федурко
доктор філологічних наук, професор С. П. Денисова
доктор філологічних наук, професор О. М. Кагановська
доктор філологічних наук, професор І. М. Колегаєва
доктор філологічних наук, професор З. Г. Коцюба
доктор філологічних наук, професор В. Г. Ніконова
доктор філологічних наук, професор А. М. Приходько
доктор філологічних наук, доцент Л. В. Сидельнікова
доктор філологічних наук, професор О. І. Стеріополо

prof. dr. hab. S. Garton (Велика Британія)

prof. dr. hab. A. Woldan (Австрія)

prof. dr. hab. D. Budnjak (Польща)

ЗМІСТ

Борбенчук І. М. МЕТАФОРА І МЕТОНІМІЯ У СТРУКТУРІ ПОЕТИЧНОГО ТЕКСТУ КАТУЛЛА.....	5
Борисов О. О. СЕМАНТИЧНА СТРУКТУРА ЛЕКСЕМИ <i>FREEDOM</i> У БРИТАНСЬКІЙ МОВНІЙ КАРТИНІ СВІТУ (НА МАТЕРІАЛІ ЛЕКСИКОГРАФІЧНИХ ДЖЕРЕЛ ТА РОМАНУ ДЖОРДЖА ОРВЕЛЛА «1984»).....	9
Бороденко Л. М. ГРАФІЧНІ ІНШОМОВНОСТІ В СУЧАСНОМУ ХУДОЖНЬОМУ ТЕКСТІ Й ОБРАЗ АВТОРА НА МАТЕРІАЛІ ПАРОНОРМАЛЬНОГО РОМАНУ Ю. АНДРУХОВИЧА «КОХАНЦІ ЮСТИЦІЇ»	14
Волгіна О. О. ДИНАМІКА МЕНТАЛЬНОЇ СТИЛІСТИЧНОЇ МОДЕЛІ «PEJORATIF» У СУЧАСНІЙ ФРАНЦУЗЬКІЙ МОВІ.....	18
Гаврилова І. М., Садовська Ю. В. КАТЕГОРІЯ ВИЗНАЧЕНОСТІ І НЕВИЗНАЧЕНОСТІ У НІМЕЦЬКІЙ І УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ.....	23
Голубенко Н. І. МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ВІДТВОРЕННЯ МОВНИХ РЕПРЕЗЕНТАЦІЙ ЕТНОКУЛЬТУРНО МАРКОВАНИХ КОНЦЕПТІВ.....	28
Гунчик І. О., Андрієвська В. В. ТЕХНОЛОГІЯ ПЕРЕКЛАДАЦЬКОГО СКОРОПИСУ У НАВЧАННІ УСНОГО ПОСЛІДОВНОГО ПЕРЕКЛАДУ.....	32
Gusar A. V. MYTHOLOGICAL CONCEPT <i>SUNGOD</i> IN ENGLISH, SWEDISH AND SLAVONIC SONG DISCOURSES.....	36
Дольник І. М. ФОНЕТИЧНІ АСПЕКТИ МОВЛЕННЄВОГО ВПЛИВУ В СУЧАСНОМУ АМЕРИКАНСЬКОМУ ПОЛІТИЧНОМУ ДИСКУРСІ.....	42
Дядюра Г. М., Кухарєва-Рожко В. І. КОМУНІКАТИВНО-СТИЛІСТИЧНИЙ АСПЕКТ СИНТАКСИЧНОЇ КАТЕГОРІЇ ОДНОРІДНОСТІ В НАУКОВОМУ ТЕКСТІ.....	46
Коваленко А. М., Багацька О. В. ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНИЙ ПРОСТІР ЕТНОКУЛЬТУРНИХ АНТРОПОНОМІНАЦІЙ СУЧАСНОГО АНГЛОМОВНОГО МОЛОДІЖНОГО СЛЕНГУ.....	52
Ковальчук М. В., Ющишин Л. І. СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ВАЛЕНТНО ЗУМОВЛЕНИХ ПРЕДИКАТАМИ ДІЇ, ПРОЦЕСУ ТА СТАНУ ОБ'ЄКТНИХ СИНТАКСЕМ (НА МАТЕРІАЛІ РОМАНУ Ю. МУШКЕТИКА «ЯСА»).....	57
Ковтун О. В., Гончаренко А. А. ВІДТВОРЕННЯ СТИЛІСТИКИ АВТОРСЬКОГО НАРАТИВУ ПРИ ПЕРЕКЛАДІ РЕЧЕНЬ З ІНВЕРСІЙНОЮ СТРУКТУРОЮ (НА МАТЕРІАЛІ ХУДОЖНІХ ТВОРІВ).....	62
Костюк М. М., Чугай А. О. ЛЕКСИКО-СТИЛІСТИЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ СУЧАСНИХ ФРАНЦУЗЬКИХ НАУКОВИХ СТАТЕЙ.....	67
Крижко О. А. НЕВМОТИВОВАНІ ЗООНІМИ ЯК СКЛАДОВІ ЕЛЕМЕНТИ НАЇВНОЇ КАРТИНИ СВІТУ.....	72
Лепегюха А. В. ТИПИ ТА СТРАТЕГІЇ АВТОРСЬКОЇ МОВНОЇ ГРИ У ПРОЦЕСІ КАУЗАЦІЇ КОНСТРУКЦІЙ ІЗ СИНТАКСИЧНОЮ СИНОНІМІЄЮ (НА МАТЕРІАЛІ ФРАНЦУЗЬКОЇ ХУДОЖНЬОЇ ПРОЗИ ХХ-ГО СТОЛІТТЯ).....	77
Лілік О. О., Сазонова О. В. АНТРОПОНІМИ В ХУДОЖНЬОМУ ДИСКУРСІ ГАЛИНИ ПАГУТЯК (НА МАТЕРІАЛІ РОМАНІВ «УРІЗЬКОГО ЦИКЛУ»)	83
Лютянська Н. І. ПОЛІКОДОВІСТЬ ЯК ОЗНАКА АНГЛОМОВНИХ МАС-МЕДІЙНИХ ТЕКСТІВ.....	88
Maksimov S. E. GRAMMATICAL DIFFICULTIES OF CONSECUTIVE AND SIMULTANEOUS INTERPRETING.....	93

Мельник Т. П. ТЕРИТОРІАЛЬНО МАРКОВАНА ЛЕКСИКА У СЛОВНИКАХ ПЕРШОЇ ПОЛОВИНИ ХХ СТОЛІТТЯ.....	99
Mykhaulyenko V. V. THE LOAN LEXEME AT THE CROSS-CULTURAL JUNCTURE.....	103
Монастирська Х. Р. АЛЕГОРЕМА ЯК МОВНО-ЕСТЕТИЧНА КАТЕГОРІЯ (НА МАТЕРІАЛІ ПОСТМОДЕРНОГО УКРАЇНСЬКОГО ХУДОЖНЬОГО ТЕКСТУ).....	108
Павельсва А. К., Асауленко В. В. ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ КІНОФІЛЬМУ "BRIDGET JONES'S DIARY" З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ НА УКРАЇНСЬКУ.....	114
Приймак Д. М. ПРИКМЕТНИКИ З КОМПОНЕНТАМИ -ВИДНИЙ, -ПОДІБНИЙ В УКРАЇНСЬКІЙ ТЕРМІНОЛОГІЇ ТА ПЕРЕКЛАДНОМУ СЛОВНИКАРСТВІ.....	118
Рижа У. В. ІНТЕРПРЕТАЦІЯ ТОЧКИ ЗОРУ У СПЕКТРІ ПРОВІДНИХ ЛІТЕРАТУРОЗНАВЧИХ ТА МОВОЗНАВЧИХ ДОСЛІДЖЕНЬ.....	125
Savina Yu. O. ANALYZING LINGUOCOGNITIVE OPERATIONS OF MAPPING AT THE STAGE OF PRE-TRANSLATION ANALYSIS OF THE COMIC TEXTS (BASED ON THE PROSE BY J. K. JEROME AND O. HENRY).....	129
Стецик М. С., Баранська С. В. «УСЯ УКРАЇНА – СУЦІЛЬНИЙ МАЙДАН» (ЗНАКОВИЙ ТОПОНІМІКОН ПОЕЗІЇ МАЙДАНУ)	133
Турківська В. Р., Вирста Н. Б., Рокіцька Н. В. НОВІТНІ АНГЛІЦИЗМИ В СУЧАСНІЙ НІМЕЦЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ ПРЕСІ (НА ОСНОВІ МАТЕРІАЛІВ ЖУРНАЛІВ «DER SPIEGEL» ТА «УКРАЇНСЬКИЙ ТИЖДЕНЬ»).....	140
Угненко К. С. ПРЯМА МОВА ЯК ЗАСІБ ЕКСПРЕСИВНОГО СИНТАКСИСУ В РОМАНІ Ю. ЯНОВСЬКОГО «ВЕРШНИКИ».....	145
Черник О. О. ІДІОСТИЛЬОВА СВОЄРІДНІСТЬ КОНЦЕПТУАЛЬНОЇ КАРТИНИ СВІТУ ДЕНА БРАУНА.....	150
Шафігуліна В. О. ВІДТВОРЕННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ ГАЛУЗЕВОЇ СУБКУЛЬТУРИ В ПЕРЕКЛАДІ КІНЕМАТОГРАФІЧНИХ ТВОРІВ.....	155
Швець Т. А. КОЛІРНА ПАЛІТРА МОВНОЇ КАРТИНИ СВІТУ НІМЕЦЬКОЇ НАРОДНОЇ КАЗКИ.....	160
Шовкопляс Ю. О. АСПЕКТИ ВИВЧЕННЯ ВПЛИВУ ІСПАНСЬКОЇ НА АНГЛІЙСЬКУ МОВУ США (ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ УКРАЇНСЬКИХ ТА ЗАРУБІЖНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ)	167
Шугаєв А. В. МЕДІА-ДИСКУРС У МЕЖАХ КРИТИЧНОГО ДИСКУРС-АНАЛІЗУ ТА ФУНКЦІОНАЛЬНОГО ПІДХОДУ.....	172
РЕЦЕНЗІЇ	
Зимомря М. І. ПРО РОЛЬ УКРАЇНОМОВНОЇ ІНТЕЛІГЕНЦІЇ В КУЛЬТУРНО-ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРІ СХІДНОЇ ГАЛИЧИНИ КІНЦЯ ХІХ – ПОЧАТКУ ХХ СТ.....	177
ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ.....	180

УДК 811.111'276.2

DOI <https://doi.org/10.24919/2663-6042.11.2019.175469>

ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНИЙ ПРОСТІР ЕТНОКУЛЬТУРНИХ АНТРОПОНОМІНАЦІЙ СУЧАСНОГО АНГЛОМОВНОГО МОЛОДІЖНОГО СЛЕНГУ

Коваленко А. М., Багацька О. В.

Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка

У статті досліджено лексико-семантичні особливості етнокультурних антропономінацій сучасного англомовного сленгу в лінгвокультурологічному аспекті. Особливу увагу приділено ролі молодіжного сленгу і антропономінацій, серед усього у відображенні соціальних, культурних та ціннісних настанов представників певної етноспільноти. З'ясовано, що з метою структурування виділеної сленгової лексики застосовано семантико-ідеографічний підхід для створення відповідної моделі, представленої лексико-семантичними угрупованнями, зумовленими лінгвокультурологічними, історичними та соціальними чинниками. Зокрема змодельовано лексико-семантичне поле «Назви людей» із розгалуженою та багаторівневою організацією складових мікрополів і лексико-семантичних груп: «Назви особи за інтелектуальним, інтелектуально-емоційним станом, властивістю, якістю та їх виявом»; «Назви особи за фізичним, фізіологічним, психічним станом, властивістю, дією, за статтю, а також за статтю і віком»; «Назви особи за соціальною властивістю, за характерним соціальним станом, дією, функцією, за особистими і суспільними відносинами, зв'язками»; «Назви особи за професією, спеціальністю, родом занять, характером діяльності і пов'язаними з нею діями, відносинами»; «Назви особи за належністю до раси, національності, а також території, місця проживання, місцезнаходження». Виявлено, що найбільш уживаними СЛЮ англійського, американського та австралійського молодіжного мовлення стали антропономінації на позначення певних девіантних проявів особистості, зокрема надзвичайної фізичної привабливості або потворності, інтелектуальних вад або асоціальної поведінки. За окремими лексико-семантичними групами кількісні та якісні характеристики в досліджуваних мовах виявляють диспропорцію, зумовлену національною специфікою сленгу як субваріанта відповідної національної мови. Аналіз лексико-семантичних груп доводить, що британське та американське суспільство від австралійського вирізняється більшою агресивністю, індивідуалізмом, етноцентризмом. На противагу цьому молоді Австралії властива значно більша емоційність.

Ключові слова: сленгова лексика, етнокультурна антропономінація, лінгвокультурологічний чинник, семантико-ідеографічний підхід, компонентний аналіз, національна специфіка.

Kovalenko A. M., Bagatska O. V. Lexical and semantic space of ethnocultural anthroponominations of modern English youth slang. The article focuses on the analysis of lexical and semantic peculiarities of ethnocultural anthroponominations of modern English slang in the linguo-cultural aspect. Special attention is drawn to the role of youth slang and anthroponominations in particular in the social, cultural and axiological assumptions of the members of a certain ethnocommunity representation. The principle to structure the analyzed slang lexis is the application of semantic-ideographical approach to create the corresponding model, represented by lexical and semantic groups, predetermined by linguocultural, historical and social factors. Thus, the lexical semantic field "People's nominations" with a multistructured and multilevel arrangement of the microfields and lexical semantic groups was modelled. It comprises such microfields: "A person's nominations according to the intellectual, intellectual-emotional state, peculiarity, quality and its realization", "A person's nominations according to the physical, physiological and psychic state, peculiarity, actions; according to the sex and age", "A person's nominations according to the social peculiarity, social state, actions, functions, personal and social relations and connections", "A person's nominations according to the profession, specialty, type of activity and related to it actions and relations", "A person's nominations in relation to race, nationality as well as territory, place of dwelling, location". It was revealed that the slang lexical units of the English, American and Australian youth speech to denote one's certain deviational manifestations such as extreme physical attractiveness as well as ugliness, intellectual deficiency or antisocial behavior. The English, American and Australian slang under the analysis is devoid of elementary political correctness as there are slang lexical units with negative connotation to denote people with special needs, different or "alien" religious, national and racial belonging. According to the certain lexical semantic groups the quantitative and qualitative characteristics in the languages under the analysis reveal the imbalance that accounts for the slang national specificity as a subvariant of a certain national language. The analysis of the lexical semantic groups proves that the British and American society turn to be more aggressive, individualistic and ethnocentric in comparison with the Australian that is more emotional.

Key words: slang lexis, ethnocultural anthroponomination, linguocultural factor, semantic ideographic approach, component analysis, national specificity.

Постановка проблеми та обґрунтування актуальності її розгляду. Кінець ХХ – початок ХХІ століття характеризуються посиленням уваги лінгвістів до порівняльного аналізу мов. Це закономірно, оскільки, з огляду на активізацію процесів глобалізації, дослідження, що дають змогу розкрити уявлення кожного народу про специфіку національного шляху в межах загального розвитку цивілізації, виявити цінність своєї культури, своєрідність мови, національного менталітету тощо, заслуговують на особливу увагу. Молодіжний сленг як унікальне мовне явище є джерелом антропонімій, процесу називання індивідами одне одного крізь призму своєї мови, що відображає концептуальна картина світу. Актуальність дослідження полягає в необхідності ґрунтовного вивчення й зіставного аналізу антропонімій сленгової лексики англійської молоді із застосуванням лінгвокультурологічного та зіставно-типологічного підходів. Виявлення спільного в національних мовних картинах світу, представлених англійським, американським та австралійським молодіжним сленгом, уможливує подальше визначення онтологічних характеристик сленгу як універсального лінгвального феномену; установлення відмінного сприяє подальшому вивченню специфіки мовного відображення світобачення молоді Великобританії, США та Австралії.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження лексики в зіставному аспекті здійснюється в контексті поліпарадигмальності концепцій мови, передусім лінгвокультурологічної, лінгвокогнітивної і когнітивно-функціональної, у яких відображається об'ємне уявлення про мову як «простір думки», «осередок буття духу» (В. Гумбольдт). У контексті робіт С. А. Жаботинської, О. С. Кубрякової, В. А. Маслової, Ю. С. Степанова, С. Г. Тер-Мінасової, Н. В. Уфімцевої та інших дослідників мова виступає як могутній інструмент, що формує людську спільноту в етнос через зберігання і передавання культури, а саме набору способів соціальної практики, які випрацювані людьми для соціально значущих практичних та інтелектуальних дій і зберігаються в соціальній пам'яті колективу.

Розробці проблематики лінгвокультурологічних аспектів номінації, а також етнокультурної специфіки національно-маркованих елементів мови присвячено праці М. П. Кочергана, Ю. А. Зацного, R. Dirven, G. Falk, C. Jourdan, E. Partridge, A. Wierzbickiej та ін. У цих студіях представлено важливе теоретичне підґрунтя для подальших прикладних досліджень, зокрема вивчення особливостей реалізації етноспецифічних концептів з метою самоідентифікації та самовиділення у процесі міжкультурної комунікації.

Формулювання мети і завдань статті. Метою пропонованої статті є проаналізувати лінгвокультурологічні особливості етнокультурних антропонімій у сучасному молодіжному сленгу Великобританії, США та Австралії. Зазначена мета дослідження передбачає виконання таких **завдань**: окреслити етнокультурні антропонімій як об'єкт лінгвокультурологічних досліджень; змодельувати лексико-семантичний простір етнокультурних

антропонімій сучасного англійського молодіжного сленгу.

Виклад основного матеріалу дослідження. Молодіжний сленг відображає соціальні, культурні і ціннісні особливості середовища, у якому функціонує мовна картина світу носія молодіжного сленгу. Останній характеризується очевидною своєрідністю, оскільки володіє притаманним йому набором мотиваційно-прагматичних установок. Вивчення антропонімій молодіжного сленгу в лінгвокультурологічному аспекті з опертям на лексико-семантичний складник дасть змогу відтворити мовну картину світу його носія, у якій втілюється певний концептуальний зміст, представлений знанням про світ особистості, і ціннісний елемент, що відображає сприйняття світу, специфіку і систему норм та цінностей, переваг та ідеалів.

Принципи структурування сленгової лексики полягають у застосуванні семантико-ідеографічного підходу для створення моделі, що слугує еталоном зіставлення й забезпечує адекватний опис лексико-семантичної системи порівнюваних мов з урахуванням системних зв'язків та ієрархічних відношень. Можливість застосування цього підходу ґрунтується на загальновідомій тезі про нерозривний зв'язок мови і мислення, оскільки мислення має загальнолюдську природу, а когнітивно-семантичний континуум є спільним для всіх мов [7]. Проте кожна конкретна мова членує його специфічно.

Вихідною тезою, що дозволяє використання семантико-ідеографічного підходу до структурування сленгової лексики, а звідси визначення специфіки сленгової картини світу, є положення про те, що слова одного семантичного поля мають загальний смисловий код і разом зберігаються в мозку людини. Семантичне поле постає як спосіб відображення тієї чи іншої ділянки дійсності в нашій свідомості.

З огляду на те, що підґрунтям для опису лексико-семантичної системи порівнюваних мов мають бути системні зв'язки та ієрархічні відношення, у межах цього дослідження за ієрархічним принципом виокремлено такі лексико-семантичні угруповання: лексико-семантичні поля (ЛСП) (сукупність лексичних одиниць, об'єднаних спільністю змісту, що віддзеркалюють поняттєву, предметну або функціональну подібність позначуваних явищ) та мікрополя (менша за обсягом сукупність лексичних одиниць, об'єднаних спільністю змісту та виділених у межах лексико-семантичного поля).

Семантичні комплекси сленгових лексичних одиниць (СЛЮ) характеризуються значним ступенем розмитості, а отже, з опертям на семний склад англійські, американські та австралійські сленгові лексичні одиниці можуть бути уналежненими до кількох лексико-семантичних груп та мікрополів.

Так, наприклад, австралійську СЛЮ *cook* – образ *жінки-домогосподарки, що не стежить за собою та має обмежене коло інтересів*, за набором сем, які входять до структури її значення, відносять як до мікрополя «*Назви особи за професією, спеціальністю, родом занять, характером діяльності і пов'язаними з ними діями, функціями, відносинами*», так і до мікрополя «*Назви особи за інтелектуальним, інтелекту-*

ально-емоційним, інтелектуально-емоційно-фізичним станом, властивістю, якістю та їх виявом».

Проблема багатоманітності значень актуальна не тільки для досліджуваних ЛСП, але й для будь-якого угруповання лексичних одиниць, об'єднаних семантичною домінантою. Належність таких лексичних одиниць до певного лексичного угруповання в кожному конкретному випадку визначається на основі подібності їхніх мовних характеристик та відповідного зв'язку з найближчими семантичними партнерами.

Семантико-ідеографічний підхід дає змогу змодельовати карту «змістового всесвіту» національної мови, закріпленої в ньому картини світу. На відміну від стандарту, сленг представляє стихійну, мінімально оброблену мовну реальність, тому картування світу сленгом зумовлено особливою світоглядною позицією мовців. Позаяк світогляд в етносах різний, семантико-ідеографічна репрезентація сленгової лексики, а звідси і сленгова картина світу в порівнюваних мовах буде специфічною [1, 9]. Можемо дійти висновку, що специфіка виокремлення антропономіацій сучасного молодіжного сленгу Великобританії, США та Австралії в межах лексико-семантичних угруповань зумовлена лінгвокультурологічними, історичними та соціальними чинниками. Аналіз сленгу досліджуваних мов, здійснений шляхом його семантико-ідеографічної репрезентації з використанням компонентного аналізу зазначених одиниць, дав змогу виявити особливості сленгової картини світу в британському, американському та австралійському лінгвосоціумах.

У контексті нашої роботи досліджуємо вибірку антропономіацій сучасного молодіжного сленгу Великобританії, США та Австралії, загальна кількість яких становить 427 сленгових одиниць. Вибірку зроблено зі словників сучасного молодіжного сленгу [17; 18; 19; 20; 21; 22]. Антропономіації сленгу Великобританії, США та Австралії входять до складу лексико-семантичного поля (ЛСП): «Назви людей» (123 англійських, 186 американських та 118 австралійських сленгових лексичних одиниць (СЛО)).

Молодіжний сленг має антропоцентричний характер, тому сленгізм в мовленні молодих людей відображають безпосередньо ставлення індивіда (молодої людини) до навколишньої дійсності, виражають його емоції, бажання, відносини в колі сім'ї та друзів, дають оцінку діям і вчинкам інших людей. Таким чином, структурування ЛСП «Назви людей» проведено з урахуванням фізіологічного статусу людини як біологічного виду, його інтелектуальних здібностей, соціальної належності, громадської діяльності, предметів і явищ, пов'язаних з його життєдіяльністю, особливостей сприйняття.

Змодельоване ЛСП є розгалуженою та багаторівневою організацією складників (мікрополів і лексико-семантичних груп). Найзначнішими з лексико-семантичних мікрополів, виокремлених у межах ЛСП «Назви людей», є:

– «Назви особи за інтелектуальним, інтелектуально-емоційним станом, властивістю, якістю та їх виявом»;

– «Назви особи за фізичним, фізіологічним, психічним станом, властивістю, дією, за статтю, а також за статтю і віком»;

– «Назви особи за соціальною властивістю, за характерним соціальним станом, дією, функцією, за особистими і суспільними відносинами, зв'язками»;

– «Назви особи за професією, спеціальністю, родом занять, характером діяльності і пов'язаними з нею діями, відносинами»;

– «Назви особи за належністю до раси, національності, а також території, місця проживання, місцезнаходження».

Докладніше розглянемо кожне з них.

Мікрополе «Назви особи за інтелектуальним, інтелектуально-емоційним станом, властивістю, якістю та їх виявом» включає 18 СЛО (14.63%) Великобританії, 20 СЛО (10.75%) США та 11 СЛО (9.32%) Австралії. Обсяг сленгової лексики молоді Великобританії, США та Австралії свідчить про значну репрезентативність зазначеного мікрополя. Спільною тенденцією в досліджуваних мовах є домінування лексикалізації певних відхилень від норми, тому загальноновживаними є СЛО на позначення осіб із недостатнім рівнем інтелектуального розвитку, наприклад:

– СЛО Великобританії: *bozo* – a fool; *burk* – a fool, *clot* – a stupid person, *dip stick* – a stupid person, *divvy* – a stupid person;

– СЛО США: *airhead* – дурень;

– СЛО Австралії: *Galah* – дурень.

Семантику номінації *bozo* з'ясовуємо шляхом лінгвокультурологічного аналізу традицій Великобританії. Йдеться про людину, яка неадекватно поводить себе в компанії. Сленгова лексична одиниця *burk* містить культурну конотацію: *it is short for 'Berkeley-Hunt', who was an 1890s stage idiot*. Застосувати компонентний аналіз до виявлення семантики немотивованих антропономіацій *clot*, *dip stick*, *divvy* неможливо. Про значення номінації *airhead* свідчать її семантичний континуум, який формують семи *air* – вітер і *head* – голова, що уможливає тлумачення цієї антропономіації як тієї, що називає людину, у якої вітер в голові, тобто легковажну. Сленгова лексична одиниця *Galah* походить від назви пташки в Австралії, яка видає дивні звуки. Отже, є всі підстави зробити висновок, що в основі утворення антропономіацій лежить культурно-національний досвід, що визначає певну етнокультурну спільноту.

Мікрополе «Назви особи за фізичним, фізіологічним, психічним станом, властивістю, дією, за статтю, а також за статтю і віком» нараховує 33 СЛО (26.82%) Великобританії, 79 СЛО (42.47%) США та 42 СЛО (35.59%) Австралії. Не відповідними нормі у сленгу є ознаки надзвичайної фізичної привабливості (англ. *awesomeness* – an awesome person, амер. *baldwin* – a good-looking male, *spunk* – a good looking person) і вияв потворності. Семантику антропономіації *awesomeness* визначаємо із внутрішньої форми знака: лексема *awesomeness* містить сему *awesome* – фантастичний, тобто людина неймовірної краси. Етнокультурну специфіку американського молодіжного сленгу визначає антропономіа-

ція *baldwin*, що походить від власного імені актора Алека Болдвіна. Своєрідність цієї антропонімії полягає в тому, що вона виражає унікальну ознаку свого денотата. Імена такого типу є загальновідомими, а тому і значущими для культури своєї країни.

Надмірно активна соціальна позиція (америк. *high-up* – авторитетна посадова особа; *Mr. Big* – можновладець) є відхиленням від норми так само, як і відсутність такої позиції або низький соціальний статус (англ. *sod* – принижений, зневажений чоловік).

Часто антропонімії набувають яскраво вираженого негативного конотативного значення для досягнення певного перлюкутивного ефекту, частіше за все приниження ровесників та іншого оточення, наприклад:

- СЛО Великобританії: *minger* – ugly;
- СЛО США: *bugly* – really ugly;
- СЛО Австралії: *dog* – unattractive woman.

Компонентний аналіз до немотивованої ЛСО *minger* застосувати неможливо, тому ми тлумачимо значення цієї лексеми з огляду на те, що вона риметься з лексемою *finger* – палець, що певним чином співвідноситься з неприємною людиною. На семантику лексеми *bugly* вказує її внутрішня форма, зокрема сема в її складі *bug* – жук, який протиставляється канонам краси. Для того, щоб засвідчити непривабливість жінки, молодь Австралії часто порівнює її з твариною, наприклад, *dog* – unattractive woman.

Мікрополе «Назви особи за соціальною властивістю, за характерним соціальним станом, дією, функцією, за особистими і суспільними відносинами, зв'язками» формують 31 СЛО (25.20%) Великобританії, 44 СЛО (23.64%) США, 24 СЛО (20.33%) Австралії. СЛО цього мікрополя позначають людину як частину соціальної спільноти, визначають її роль в окремій спільноті. Спільною характеристикою всіх трьох лінгвосоціумів є крайній вияв соціальних характеристик. Специфіка мікрополя «Назва особи за соціальним станом, за особистими і суспільними відносинами» відбиває етнокультурні тенденції:

- СЛО Великобританії: *Anthony* – недоброчлива людина;
- СЛО США: *baddy* – недоброчлива людина.

Семантика антропонімії *Anthony* відображає етноспецифічну картину світу Британського соціуму, оскільки з історії відомо, що Anthony Blunt був зрадником королеви, що зумовлює її негативну культурну конотацію. Лексема *baddy* у своїй семантиці містить сему *bad* – поганий, яка вказує на значення самого слова, але культурного смислу ця номінація не набуває, на відміну від згаданої вище.

Надмірна агресивність особи (анг. *yob* – невихована людина, хуліган; америк. *rough neck* – хуліган, головоріз) є такою ж неприйнятною для носіїв сленгу, як і надмірна толерантність (австрал. *Gawd-help-us* – безпорадна, дратівлива людина). У багатьох цивілізованих соціумах лексеми на позначення характеристик осіб, які не відповідають певним нормам, замінюють на більш толерантні або політкоректні, чого не відбувається у сленгу, оскільки в ньому наявна велика кількість СЛО таких, як

wingy – «однорука людина», *jelly-belly* – «товста людина» тощо. Аналіз англословних СЛО свідчить також про те, що відмінні від певної лінгвоспільноти релігійна належність, расові або національні ознаки, позначені відповідними лексемами, наприклад *God forbid* – «єврей», *jungle bunny* – «представник негроїдної раси», також вважаються відхиленням від загальноприйнятої в певному соціумі норми.

Мікрополе «Назви особи за професією, спеціальністю, родом занять, характером діяльності і пов'язаними з нею діями, відносинами» нараховує 29 СЛО (23.57%) Великобританії, 39 СЛО (20.96%) США та 28 СЛО (23.72%) Австралії. Саме це мікрополе ілюстративно демонструє вплив культури на мову країни, адже номінування людей за професіями, спеціальностями, родом занять здійснюється завдяки усвідомленню культурної спадщини народу:

- СЛО Великобританії: *bro* – the archetypal college party boy, *affluent* – having both money and power or influence, *Hooray Henry* – the young upper class, *lollipop man* – a crossing guard;
- СЛО США: *big kahuna* – the important person; the knowledgeable authority on some matter (From the Hawaiian word for “priest”), *can-shaker* – a fund-raiser. (As if a person were holding a can for the solicitation of coins from passersby.), *desk jockey* – someone who works at a desk in an office. (Patterned on disk jockey.);

– СЛО Австралії: *cockie* – farmer (Farmers were called cockies in the early days of European settlement because, like the birds of the same name, they made their homes on the edges of permanent waterholes), *bushranger* – highwayman, outlaw, *greenie* – environmentalist.

Визначити семантику антропонімів *bro*, *Hooray Henry*, *lollipop man* неможливо без знання культури Великобританії. Так, *bro* – це молода людина, яка часто відвідує вечірки, але активної участі в них не бере, а лише стоїть з червоною пластиковою склянкою в руці і чекає на щось захоплююче. *Hooray Henry* – це молодь верхівок суспільства, яка проводить свій час на гомінких вечірках.

Мікрополе «Назви особи за належністю до раси, національності, а також території, місця проживання, місцезнаходження» утворюють 12 СЛО (9.75%) Великобританії, 4 СЛО (2.15%) США та 13 СЛО (11.01%) Австралії. Основною характеристикою цього мікрополя є детермінованість вибору та використання етнокультурних антропонімів у процесі міжетнічного спілкування упередженнями та стереотипними установками стосовно інших народів. З континууму необмеженої кількості різних характерних ознак для номінації обирають одну, найбільш загальну ознаку. З іншого боку, назва, яку дають чужому етносу, містить розрізнявальну ознаку протиставлення, зумовлену опозицією «свій – чужий» [пор. 7].

Серед таких етнокультурних антропонімів представників «чужих» народів у сучасному англословному молодіжному сленгу виділяємо:

- СЛО Великобританії: *kipper* – an Australian person, *loiner* – an inhabitant of Leeds, West Yorkshire, *frog* – a French person, *sausage* – a German person,

bog-trotter – an Irish person, *spaghetti* – an Italian person, про значення яких свідчить внутрішня форма знака, та немотивовані ЛЮ: *Scouser* – someone from Liverpool, *yank* – an American, *septic* – an American.

– СЛЮ США: *bamma* – a rural person, such as someone from Alabama; a *hick*, *blanco* – a white person; a *Caucasian*, *caucasian waste* – worthless white people, які є немотивованими лексичними одиницями з непрозорими етнокультурними імплікаціями.

– СЛЮ Австралії: *banana bender* – a person from Queensland, *ane toad* – a person from Queensland, *cockroach* – a person from New South Wales, *crow eater* – a person from South Australia, *pot*, *potmy*, *potmie* – an Englishman, *seppo* – an American, *sheepshagger* – A New Zealander, *sandgroper* – a person from Western Australia. Такі немотивовані СЛЮ несуть в собі культурну конотацію та вирізняють «свою» мовну картину світу від «чужої».

Висновки та перспективи подальших досліджень у цьому напрямі. Розподіл виявлених СЛЮ за лексико-семантичними полями і аналіз словотворчих засобів наочно демонструють, наскільки молоді люди виявляються винахідливими у створенні різних номінацій, що відображають їхню життєву дійсність та світовідчуття. Найбільш уживаними СЛЮ

англійського, американського та австралійського молодіжного мовлення стали антропономіації на позначення певних девіантних проявів особистості, зокрема надзвичайної фізичної привабливості або потворності, інтелектуальних вад або асоціальної поведінки. Водночас досліджуваний англомовний молодіжний сленг позбавлений елементарної політкоректності, оскільки в ньому наявні численні СЛЮ з негативною конотацією на позначення осіб із особливими потребами, відмінною або «чужою» релігійною, національною та расовою належністю.

Кількісні та якісні характеристики за деякими лексико-семантичними групами, репрезентованими у досліджуваних мовах, виявляють диспропорцію, зумовлену національною специфікою сленгу як субваріанта відповідної національної мови. Британське та американське суспільство порівняно з австралійським вирізняється більшою агресивністю, індивідуалізмом, етноцентризмом, тоді як молоді Австралії властива значно більша емоційність. Кількісний та якісний (із застосуванням лінгвокультурологічного підходу) аналіз лексико-семантичних угруповань сучасного англомовного молодіжного сленгу дали змогу визначити специфічні риси сленгової картини світу в досліджуваних лінгвоспільнотах.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бондаренко К. Л. Лінгвокультурні особливості українського та англійського сленгу : автореф. дис. ... канд. філол. наук : спец. 10.02.17 «Порівняльно-історичне і типологічне мовознавство» / К. Л. Бондаренко. – Донецьк, 2007. – 20 с.
2. Гумбольдт В. Избранные труды по языкознанию / Вильгельм фон Гумбольдт. – М. : Прогресс, 1984. – 400 с.
3. Жаботинская С. А. Теория номинации : когнитивный ракурс / С. А. Жаботинская // Вестн. МГЛУ. Лексика в разных типах дискурса. – М., 2003. – Вып. 478. – С. 145–164.
4. Зацний Ю. А. Развитие словникового состава современной английской речи / Ю. А. Зацний. – Запоріжжя : Запорізький держ. ун-т, 1998. – 430 с.
5. Кочерган М. П. Основы зівставного мовознавства / М. П. Кочерган. – К. : ВЦ «Академія», 2006. – 424 с.
6. Кубрякова Е. С. Актуальные проблемы современной семантики / Е. С. Кубрякова. – М. : Наука, 1984. – 185 с.
7. Манакін В. М. Мова і міжкультурна комунікація / В. М. Манакін. – К. : ВЦ «Академія», 2012. – 284 с.
8. Маслова В. А. Введение в лингвокультурологию : [учеб. пособие] / В. А. Маслова. – М. : Наследие, 1997. – 208 с.
9. Степанов Ю. С. Константы : Словарь русской литературы / Ю. С. Степанов. – М. : Языки русской культуры, 1997. – 824 с.
10. Тер-Минасова С. Г. Язык и межкультурная коммуникация : [учеб. пособие] / С. Г. Тер-Минасова. – М. : Слово Slovo, 2000. – 624 с.
11. Уфимцева А. А. Лингвистическая сущность и аспекты номинации / А. А. Уфимцева, Э. С. Азнаурова, Е. С. Кубрякова, В. Н. Телия // Языковая номинация (Общие вопросы). – М. : Наука, 1977. – С. 7–98.
12. Dirven R. Cognitive Exploration of Language and Linguistics / René Dirven, Marjolyn Verspoor. – Amsterdam, Philadelphia : John Benjamins Publishing Company, 1998. – 301 p.
13. Falk G. Youth Culture and the Generation Gap / Gerhard Falk, Ursula A. Falk. – New York : Algora Publishing, 2005. – 256 p.
14. Jourdan C. Language, culture and society. Key topics in linguistic anthropology / Christine Jourdan, Kevin Tuite. – Cambridge : Cambridge University Press, 2006. – 310 p.
15. Partridge E. Slang Today and Yesterday / Eric Partridge. – N.Y. : The Macmillian, 2007. – 484 p.
16. Wierzbicka A. Understanding cultures through their key words (English, Russian, Polish, German and Japanese) / Anna Wierzbicka. – New York : Oxford University Press, 1997. – 328 p.

ДЖЕРЕЛА ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

17. Ayto J. The Longman Register of New Words / John Ayto. – Harlow, Essex : Longman, 1989. – 425 p.
18. Dalzell T. The Concise New Partridge Dictionary of Slang and Unconventional English / Tom Dalzell, Terry Victor. – London, 2007. – 744 p.
19. Mencken H. L. The American Language / H. L. Mencken. – New York : A. A. Knopf, 1992. – 512 p.
20. Partridge E. The New Partridge Dictionary of Slang and Unconventional English / Eric Partridge, Tom Dalzell, Terry Victor. – Taylor & Francis, 2006. – 978 p.
21. Spears R. A. NTC's Dictionary of American Slang and Colloquial Expressions / R. A. Spears. – N.Y. : McGraw Hill, 2000. – 3rd ed. – 560 p.
22. Watts K. 21st Century Dictionary of Slang / Karen Watts. – Laurel Book, 1994. – 352 p.